

Ріжко І.А.,
студ. гр.МЕ-33,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник - Карп'як Я.С.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

ОБЛІК ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ БУДІВЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ

Одним з основних завдань підприємств будівельної індустрії - підвищення ефективності і забезпечення якості виробництва та значне збільшення віддачі капітальних вкладень і основних засобів, що є матеріальною базою виробництва та найважливішої складовою продуктивних сил країни. Основні засоби беруть участь у процесі виробництва тривалий час, обслуговують велику кількість виробничих циклів і поступово зношуються в виробничому процесі, частинами переносять свою вартість на виготовлену продукцію. Ця особливість основних засобів робить необхідним їх максимально ефективну експлуатацію.

Експлуатація основних засобів - складний і трудомісткий процес. В процесі експлуатації основні засоби зношуються, зменшується ефективність їх використання, тому підприємствам необхідно постійно витратити грошові кошти для відновлення працездатності або поліпшення основних засобів з ціллю збільшення майбутніх економічних вигод. Основні засоби потребують постійного технічного обслуговування. Крім того, для їх використання необхідно проводити поточний та капітальний ремонт та інші поліпшення основних засобів.

В залежності від функціональної ролі у процесі виробництва основні засоби підприємств будівельної індустрії поділяють на види:

1. Будівлі, тобто архітектурно-будівельні об'єкти, у яких найголовнішими конструктивними частинами є стіни і дах - виробничі корпуси.

2. Споруди, до яких належать інженерно-будівельні об'єкти, призначенням якого є створення умов реалізації процесу виробництва шляхом виконання тих чи інших технічних функцій, які пов'язані зі зміною предмета праці.

3. Передавальні пристрої, з яких виробляється передача електричної, теплової та механічної енергії, і навіть передача (транспортування) рідких і газоподібних речовин від одного об'єкта до іншого.

4. Машини і обладнання.

5. Транспортні засоби.

6. Інструменти.

7. Виробничий інвентар.

8. Господарський інвентар.

9. Інші основні засоби.

У процесі експлуатації основних засобів підприємства будівельної індустрії несуть витрати, пов'язані з:

- ремонтом основних засобів,
- технічним обслуговуванням,
- модернізацією,
- реконструкцією,
- іншими заходами щодо підтримки основних засобів у робочому стані.

Вказані господарські операції необхідно відобразити в бухгалтерському обліку. Відображення витрат, пов'язаних з експлуатацією та обслуговуванням основних засобів в бухгалтерському обліку залежить тільки від того, як вони впливають на майбутні економічні вигоди, очікувані від використання об'єкта основних засобів, і не залежать від вартості ремонту та його співвідношення до вартості основних засобів.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта основних засобів в робочому стані та одержання чи підтримання первісно очікуваних майбутніх економічних вигод від його використання, включаються до складу витрат того періоду, коли вони були понесені.

Витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від їхнього використання, включають до первісної вартості об'єкта.

Збільшення первісно очікуваних економічних вигод може бути досягнуто двома способами:

- 1) збільшенням надходжень грошових коштів внаслідок зростання виробничої потужності об'єкта;
- 2) зменшенням витрат, пов'язаних з використанням об'єкта основних засобів.

Прикладами витрат, які включають до первісної вартості об'єкта, є:

- реконструкція об'єкта основних засобів, після якої відбувається збільшення виробничої потужності, або скорочення матеріальних витрат на виробництво, або збільшення терміну його корисного використання тощо;
- модифікація об'єкта основних засобів з метою продовження строку його корисної експлуатації або збільшення його виробничої потужності;
- заміна окремих частин верстата для підвищення якості продукції, яка виробляється;
- впровадження більш ефективного технологічного процесу, що дало змогу зменшити первісно оцінені виробничі витрати.

Бухгалтерські записи для обліку таких витрат такі ж, як при створенні і придбанні основних засобів, тобто використовується рахунок 15 "Капітальні інвестиції".

Витрати накопичуються на відповідному субрахунку рахунку 15 "Капітальні інвестиції" і після їх завершення включаються до первісної вартості об'єкта основних засобів.

Відображення витрат, пов'язаних з утриманням основних засобів, залежить від їх впливу на майбутні економічні вигоди, очікувані від використання об'єкта, і тому для цілей бухгалтерського обліку необхідний чіткий роз-поділ заходів щодо поліпшення основних засобів на :

- заходи щодо поліпшення основних засобів, здійснення яких спричинить збільшення майбутніх економічних вигод від використання такого об'єкта основних засобів;
- заходи щодо поліпшення основних засобів, проведення яких спрямоване на підтримання об'єкта основних засобів у робочому стані та одержання в майбутньому первісно очікуваних економічних вигод від використання такого об'єкта.

Можна зробити висновок, що облік експлуатації основних засобів дуже складний процес, а з огляду на постійні зміни в нормативних актах стосовно їх амортизації, класифікації, тощо це ще й дуже важлива частина в загальному обліку підприємства, так як може значно впливати на його кінцеві результати.

Література:

1. *Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Мінфіну України від 30.09.2003р. №561*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. №92*
3. *Мачулка О. Облік операцій з поліпшення основних засобів // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007.-№ 7. – С.28 – 31.*